Kirjallinen kysymys KK 301/2016 vp

Touko Aalto vihr

Kirjallinen kysymys eduskunnan valiokuntien kokousten avaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Demokratia — kansanvalta — on maamme perusta ja toimii yhteiskunnassamme monella eri tasolla ja monin eri tavoin. Edustuksellisessa demokratiassa kansalaiset äänestävät edustajansa poliittisiin toimielimiin, kuten eduskuntaan tai kunnanvaltuustoon.

Demokratiaan kuuluu kansalaisten oikeus saada tietoa päätöksenteosta. Avoin ja läpinäkyvä päätöksenteko mahdollistaa päätösten ja päättäjien kriittisen tarkastelun ja arvioinnin. Suuri osa kansanedustajien työstä eduskunnassa tapahtuu valiokunnissa, kansalaisten silmiltä piilossa. Asiantuntijakuulemiset ja asioiden valmistava keskustelu eivät pääse julkisuuteen, vaikka niillä on suuri merkitys käsiteltävän asian kannalta. Valiokuntien julkiset kuulemiset ovat erinomainen askel, mutta niitä järjestetään ani harvoin.

Kabinetteihin ja kokoushuoneisiin kadonnut edustuksellinen demokratia tulee saattaa paremmin kansalaisten kriittisen katseen alle. Mahdollisuus seurata itseään kiinnostavia asioita myös valiokuntien käsittelyssä lisäisi kansalaisten kiinnostusta vaikuttamiseen ja päätöksentekoon. Kun asioita on mahdollista kommentoida jo niiden valmisteluvaiheessa, on päättäjienkin mahdollista kuulla kansalaisten mielipiteitä ennen varsinaista päätöksen tekemistä.

Demokratia on prosessi, jota tulee kehittää jatkuvasti. Valiokuntien kokousten avaaminen on osa luonnollista jatkumoa päätöksenteon avaamisessa. Näin on toimittu esimerkiksi Kanadassa, jossa osa valiokuntien kokouksista löytyy videotallenteina ja osa äänitallenteina. Vain pieni osa kokouksista on lukittuja niin, että tallenteet eivät ole julkisuudelle avoimia. Nämä ovat kuitenkin vain pieni poikkeus, ja julkisuuden rajoittaminen liittyy salassapitovelvollisuuksiin ja/tai kansallisen turvallisuuden kysymyksiin.

Avoimuuden kulttuuri on vahvistanut Kanadassa kansalaisyhteiskuntaa ja lisännyt ihmisten osallistumista yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Tästä esimerkkinä toimii kanadalainen openparliament.ca-sivusto, joka hyödyntää Kanadan parlamentin avointa järjestelmää ja jäsentää päätöksentekoa helposti seurattavaan muotoon. Sivustolle on listattu kaikki valiokunnat sekä suorat linkit valiokuntien kotisivuille ja kaikki parlamentissa käytetyt puheenvuorot teemakohtaisesti vuodesta 1994 saakka.

Avoin päätöksenteko on modernia demokratiaa, eikä modernissa demokratiassa asioita päätetä suljettujen ovien takana. Eduskunnan valiokuntien kokousten avaaminen antaisi kansalaisille ja

Valmis
5.0

tiedotusvälineille mahdollisuuden seurata valiokuntien asiantuntijakuulemisia. Ei ole olemassa kestäviä perusteluja sille, miksi maailman yhdessä vähiten korruptoituneessa ja imagoltaan puhtoisimmassa maassa valiokuntien kokoukset ovat suljettuja. Jos valiokuntien kokousten avaaminen on mahdollista Kanadassa ja Euroopan parlamentissa, niin miksi ei Suomessa?

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millaisin toimin hallitus aikoo avata eduskunnan valiokuntien kokouksia julkisiksi?

Helsingissä 23.5.2016

Touko Aalto vihr